

Poznań, 3 listopada 2023 r.

Prof. UAM dr hab. Rafał SzczepaniakKatedra Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego Wydziału Prawa UAM w
Poznaniu; radca prawny**"Najważniejsze pułapki końcowego (pożegnального) oświadczenia
majątkowego radnych i innych pracowników samorządowych w związku z
końcem kadencji"****I. Kwestie proceduralne****1. Wprowadzenie**

Radni jak i wyżsi funkcjonariusze samorządowi zobowiązani są do składania trzech rodzajów oświadczeń majątkowych: „powitalnych”, „pożegnalnych” oraz corocznych do dnia 30 kwietnia.

Wynika to z treści art. 24h ust. 4 i 5 ustawy o samorządzie gminnym (co do radnych powiatu patrz art. 25c ust. 4 u.s.p., a w odniesieniu do radnych sejmiku województwa patrz art. 27c ust. 4 u.s.w.) :

Ust. 4

Radny i wójt składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. Do pierwszego oświadczenia majątkowego radny jest obowiązany dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem mienia gminy, w której uzyskał mandat, a wójt informację o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli taką działalność prowadzili przed dniem wyboru. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez radnego i wójta co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz na 2 miesiące przed upływem kadencji.

Ust. 5 ustawy o s.g.

Zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba

wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia powołania na stanowisko lub od dnia zatrudnienia. Do pierwszego oświadczenia majątkowego zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są obowiązani dołączyć informację o sposobie i terminie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli prowadzili ją przed dniem powołania lub zatrudnienia. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez nich co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz w dniu odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.

Jak widać wójtowie (burmistrzowie, prezydenci), podobnie jak radni, składają pożegnalne oświadczenie na 2 miesiące przed upływem kadencji, a pozostali urzędnicy samorządowi pożegnalne oświadczenie składają w dniu odwołania ze stanowiska.

W konsekwencji pożegnalne oświadczenie w związku z końcem kadencji składają jedynie radni oraz wójtowie (burmistrzowie, prezydenci).

Należy ponadto zauważyć, że druk dla radnych jest identyczny jak druk dla wójta, burmistrza, prezydenta i innych funkcjonariuszy samorządowych.

2. Złożenie oświadczenia pożegnalnego na konkretny dzień

Termin złożenia oświadczenia pożegnalnego w przeciwieństwie do powitalnego i corocznego jest wyznaczony na konkretny dzień, co wskazywałoby na niedopuszczalność złożenia dokumentu w innym dniu. Należy to podkreślić, bo mamy tu do czynienia z pewnym wyjątkiem od zasady. Oświadczenie coroczne składa się do 30 kwietnia, a oświadczenie powitalne w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. Może więc z tej przyczyny np. siłą przyzwyczajenia dojść do błędu.

Problem może się pojawić, gdy dzień, na który ma być złożone pożegnalne oświadczenie majątkowe przypada w niedzielę lub inny dzień ustawowo wolny od pracy (tak było w 2010 r. oraz w 2018 r.). 16 listopada 2018 r. upływała kadencja rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Tak więc termin do złożenia oświadczenia majątkowego przypadał na 16 września (niedziela).

Ministerstwo spraw wewnętrznych i administracji już w 2010 r. zajęło stanowisko iż „należy zarekomendować składanie (...) oświadczeń w ostatnim dniu roboczym, poprzedzającym tę niedzielę, chyba że urzędy zapewnią obsługę organu (któremu należy złożyć oświadczenie majątkowe) w sobotę i w niedzielę.

Jednocześnie jednak ministerstwo przyjmuje odstępstwo od tego zalecenia. Uznaje bowiem, że „w przypadkach, w których takie wykonanie ustawowego obowiązku nie jest możliwe wypada dopuścić stosowanie wykładni na korzyść osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego, tj. odpowiedniego uwzględnienia zasad, dotyczących obliczania terminów, wynikających z ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego lub też ustawy (...) Kodeks cywilny (...). W świetle ww. regulacji, jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni (termin upływa pierwszego dnia po dniu ustawowo wolnym od pracy). W konsekwencji, za dopuszczalne należy uznać złożenie oświadczenia majątkowego w dniu 13 września 2010 r. bezpośrednio w odpowiednim urzędzie bądź też np.: nadanie go w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego (...). O zachowaniu terminu zrealizowania ustawowego obowiązku decydować będzie wówczas odpowiednio: data wpływu do urzędu bądź też data stempla pocztowego.”

Oczywiście w obecnej kadencji tego problemu nie będzie. 29 lutego 2024 r. przypada bowiem w czwartek.

Jak bowiem stanowi art. 57. § 3 kodeksu postępowania administracyjnego:

„Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.”

Skoro w lutym nie ma 30 dni, w takim razie „na 2 miesiące przed upływem kadencji” w tym wypadku oznacza ostatni dzień lutego, czyli 29 lutego 2024 r.

3. Oświadczenie pożegnalne powinno być złożone według stanu na dzień ?

Pojawia się kwestia, wg stanu na jaki dzień te oświadczenia pożegnalne mają być złożone. Ustawodawca tego wyraźnie nie wyjaśnił. Jedynie przy oświadczeniach corocznie składanych do 30 kwietnia ustawodawca wyraźnie napisał, że składa się te coroczne oświadczenia wg stanu na 31 grudnia roku poprzedniego. Ta luka ustawodawcza rodzi wątpliwości.

Logika wskazuje, że należy przyjąć, iż oświadczenia pożegnalne muszą być aktualne na dzień złożenia, skoro ustawodawca nie wskazał innego dnia.

Skoro więc obecna kadencja kończy się 30 kwietnia 2024 r. oświadczenie powinno być złożone 29 lutego 2024 r. wg stanu na ten właśnie dzień, czyli na 29 lutego 2024 r.

To oczywiście może być przyczyną pewnych wątpliwości i błędów.

Inaczej się składa oświadczenie majątkowe wg stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, a inaczej wg stanu na inny dzień, np. na 29 lutego 2024 r. W pierwszym przypadku jest łatwiej. Dane z oświadczenia majątkowego o dochodach i przychodach praktycznie pokrywają się wtedy z danymi o dochodach i przychodach z ostatniego zeznania PIT.

Zwróćmy jednak uwagę, że w znacznej części informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym składanym do 30 kwietnia 2024 r. (coroczne oświadczenie majątkowe) wg stanu na 31 grudnia roku poprzedniego będzie się jednak pokrywać z oświadczeniem majątkowym pożegnalnym składanym 29 lutego 2024 r. wg stanu na dzień 29 lutego 2024 r.

Prawo nie przewiduje bowiem odrębnych wzorów oświadczeń majątkowych dla oświadczeń powitalnych, corocznych i pożegnalnych. Za każdym razem jest to ten sam druk.

Zauważmy więc, że niemal zawsze, gdy w tym druku trzeba odpowiedzieć na pytanie o przychód i dochód, chodzi o przychód i dochód za rok poprzedni (tak jest w pkt. II.3; III.1 i 2; IV.1 i 2; VI.1 i 2; VII).

Inaczej jest tylko w pkt VIII „Inne dochody osiągnane z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu.”

W tym pkt VIII nie jest zastrzeżone, że chodzi o dochody za rok poprzedni. Wynika z tego, że 29 lutego 2024 r. w sporządzonym oświadczeniu majątkowym będzie trzeba w pkt VIII podać dochody z tych źródeł osiągnięte w bieżącym roku, czyli od 1 stycznia 2024 do 29 lutego 2024 r. W pkt VIII chodzi przede wszystkim o wynagrodzenie z umowy o pracę, ewentualnie jeszcze inne dochody nie wymienione w punktach poprzedzających, np. dochody z najmu (w przypadku gdy najem nie jest działalnością gospodarczą), wynagrodzenie za usługi wykonywane osobiście (art. 13 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym), diety radnego, stypendia sportowe itp. W przypadku wynagrodzenia z umowy o pracę można, jak sądzę, wpisać w tym pkt VIII wysokość miesięcznej pensji brutto lub netto, a następnie sumować wielkość tych pensji od początku roku, czyli za styczeń i luty 2024 r. Najlepiej więc podać dwa dane : pensja miesięczna (brutto lub netto) oraz suma tych pensji od stycznia do 29 lutego 2024 r.

4. Kwestia składania dwóch oświadczeń majątkowych w 2024 r. w ramach obecnej kadencji

Często zadawane jest pytanie, czy skoro na dzień 29 lutego 2024 r. należy złożyć tzw. oświadczenie majątkowe pożegnalne, to czy trzeba jeszcze ponadto składać oświadczenie majątkowe, które corocznie się składa do 30 kwietnia wg stanu na 31 grudnia roku poprzedniego.

Prawo nie udziela na to pytanie odpowiedzi. Uważam jednak, że taki obowiązek istnieje. Nawet więc, jeżeli ktoś nie zamierza być dłużej radnym, wójtem (burmistrzem, prezydentem, czy jego zastępcą) to i tak do 30 kwietnia 2024 powinien złożyć to coroczne oświadczenie, niezależnie od obowiązku złożenia oświadczenia pożegnalnego.

Jak zostało wyżej wskazane, żaden przepis nie zwalnia z tego obowiązku, a ponadto metodologia składania tych dwóch oświadczeń majątkowych jest jednak nieco inna, o czym była mowa w poprzednim punkcie. Oświadczenie pożegnalne należy złożyć dnia 29 lutego 2024 r. wg stanu na ten właśnie dzień, a to drugie, czyli coroczne oświadczenie trzeba złożyć do 30 kwietnia 2024 r. wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

5. Skutki niezłożenia oświadczenia pożegnalnego

Jak pisze B. Dolnicki, w komentarzu do art. 24 (k) ustawy o samorządzie gminnym :

„Obecne brzmienie norm prawnych określających terminy złożenia oświadczeń majątkowych oraz sankcje za ich niezłożenie wywołuje liczne wątpliwości zarówno w odniesieniu do radnych gminy, jak i pozostałych samorządowych funkcjonariuszy gminnych. Po pierwsze, od 21.11.2011 r. ustawodawca zaostrzył sankcję wobec radnych, a także wójta za niezłożenie oświadczenia majątkowego. W obecnym stanie prawnym jest nią wygaśnięcie mandatu w trybie art. 383 § 1 pkt 7 k.wyb. i odpowiednio w trybie art. 492 § 1 pkt 2 k.wyb. Wcześniej konsekwencją nieterminowego złożenia oświadczenia majątkowego była bezpowrotna utrata prawa do diety za okres od dnia, w którym oświadczenie majątkowe stało się wymagalne, do dnia jego faktycznego złożenia. Obecne zaostrzenie sankcji wobec radnych oraz wójta w przypadku niezłożenia oświadczenia majątkowego wydaje się jedynie pozorne. Wadliwe zakreślenie terminów złożenia oświadczenia majątkowego powoduje bowiem, że przeprowadzenie procedury wygaśnięcia mandatu radnego bądź wójta wskutek niezłożenia oświadczenia majątkowego może się okazać fikcją prawną, podobnie jak zastosowanie sankcji w postaci utraty wynagrodzenia w przypadku pozostałych funkcjonariuszy samorządowych (zob. komentarz do art. 24h u.s.g.). Skoro bowiem procedurę wygaśnięcia mandatu bądź pozbawienia praw do wynagrodzenia za pracę ma uruchomić bezskuteczny upływ terminu wyznaczonego w wezwaniu do złożenia oświadczenia majątkowego, to może do tego w ogóle nie dojść. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest to, że datą, od której liczy się termin do wezwania funkcjonariusza gminnego do złożenia oświadczenia majątkowego, jest dzień określony przez ustawę jako „stwierdzenie niedotrzymania terminu” złożenia oświadczenia. Data ta, za sprawą nieostrego pojęcia stwierdzenia, jest niewątpliwie nieprecyzyjna. Ponadto skoro ustawodawca nie określił końcowej daty, do której oświadczenia majątkowe muszą być przeanalizowane, to nie można domniemywać, że owo „stwierdzenie niedotrzymania terminu” złożenia oświadczenia musiało mieć miejsce najdalej w ostatnim dniu, w którym istniał ustawowy obowiązek ich analizy. Dzień ten nie został bowiem w ustawie określony.

Odnotować także należy, że ze względu na długotrwałość procedury wezwania do złożenia oświadczenia majątkowego oraz ustawowego obowiązku stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego bądź wójta przez radę gminy w drodze uchwały, na której podjęcie rada ma miesiąc, zastosowanie omawianej sankcji w przypadku niezłożenia przez radnego ostatniego oświadczenia majątkowego, tj. na 2 miesiące przed upływem kadencji, jest po prostu niemożliwe.”

W konsekwencji zastosowanie sankcji w przypadku niedopełnienia obowiązku złożenia oświadczenia pożegnalnego w związku z upływem kadencji ze względu na krótki termin (dwa miesiące) jest praktycznie niemożliwe.

Należy przy tym zauważyć, że sankcja karna występuje jedynie w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy w oświadczeniu majątkowym (art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 241 usg.). Bezpodstawne uchylenie się od złożenia zeznania nie jest „zatajeniem prawdy” w rozumieniu art. 233 § 1 k.k. (uchwała SN (7) z 22.01.2003 r., I KZP 39/02).

6. „Nie dotyczy”

Gdy dany składnik majątkowy w majątku osoby składającej oświadczenie majątkowe nie występuje, względnie gdy nie doszło do zdarzenia opisanego w pytaniu (np. nabycie mienia – pkt V druku) piszemy „nie dotyczy”. Nie używamy więc formuły : „nie mam”. „nie posiadam”, lecz należy wpisać „nie dotyczy”.

II. Niespójność wzoru oświadczenia majątkowego z treścią art. 24 h u.s.g :

Art. 24h. ust. 1. Usg wymienia składniki mienia, o których informacje należy podać w oświadczeniu majątkowym.

„Radny, wójt, zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym, zwanego dalej "oświadczeniem majątkowym". Oświadczenie majątkowe dotyczy ich majątku odrębnego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie majątkowe zawiera informacje o:

1)

zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach handlowych oraz o nabyciu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków, komunalnej osoby prawnej lub od związku metropolitalnego mienia, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, a także dane o prowadzeniu działalności gospodarczej oraz dotyczące zajmowania stanowisk w spółkach handlowych;

2)

dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu;

3)

mieniu ruchomym o wartości powyżej 10 000 złotych;

4)

zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.”

Analogicznie materia ta została uregulowana w ustawie o samorządzie powiatowym i w ustawie o samorządzie województwa.

Należy więc zwrócić uwagę, że druk oświadczenia majątkowego jest załącznikiem do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów.

Druk ten nie jest do końca spójny z treścią art. 24 h ust. 1 usg. W druku jest bowiem sugestia, że należy podawać w oświadczeniu majątkowym również informacje o wierzytelnościach pieniężnych (Uwaga, pkt 5). Tymczasem w art. 24 h ust. 1 usg wierzytelności pieniężne nie są wymienione. Art. 24 h ust. 13 usg zawierając delegację ustawową, nie upoważnił Prezesa Rady Ministrów do poszerzenia składników mienia, o których informacje mają się znaleźć w oświadczeniu.

Reasumując, zupełnie bezprawnie w druku oświadczenia majątkowego znalazła się sugestia, że również informacje o wierzytelnościach pieniężnych należy ujawnić. Do wierzytelności pieniężnych można zaliczyć np. jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (tzw. III filar, polisolokaty, itp.).

Nie zwracam na to uwagę po to, by namawiać funkcjonariuszy samorządowych do niewspisywania informacji w druku o wierzytelnościach pieniężnych, lecz po to, by mieć świadomość, że te druki częściowo są sprzeczne z ustawą.

III. Brak precyzji druku oświadczenia majątkowego

Obowiązujący druk oświadczenia majątkowego nie tylko narusza w części ustawę (patrz wyżej), ale jest w dodatku nieprecyzyjny, co rodzi dodatkowe problemy i generuje pułapki.

a) „dom” (pkt II druku).

Nie ma takiego samoistnego przedmiotu praw w polskim prawie, jak „dom”. Twórcy druku chodziło zapewne o nieruchomość gruntową, zabudowaną obiektem mieszkalnym. Ta nieścisłość ma znaczenie i rodzi pułapki. Zaraz bowiem należy podać wartość owego „domu”. Nie wiadomo, czy chodzi o wartość z gruntem, czy bez gruntu. Dla bezpieczeństwa prawnego należałoby wypełniając druk zapisać, czy chodzi o dom bez gruntu (wówczas informacje o gruncie trzeba podać w II, 4 (inne nieruchomości), czy dom z gruntem.

b) wartość nieruchomości

Ponadto pojawia się pytanie, w jaki sposób podać wartość nieruchomości w pkt II. Tylko wyjątkowo może się przecież zdarzyć, że funkcjonariusz samorządowy wypełniający druk jest jednocześnie licencjonowanym rzeczoznawcą nieruchomości. Trudno byłoby też wymagać, by funkcjonariusz samorządowy na potrzeby każdego oświadczenia majątkowego zlecał takiemu licencjonowanemu rzeczoznawcy sporządzenie operatu szacunkowego swych nieruchomości. Dla bezpieczeństwa autor opinii sugeruje dokonanie kwerendy internetowej, z której będzie wynikać, jaka jest przeciętna cena podobnych nieruchomości w okolicy. Na tej podstawie można w przybliżeniu ustalić wartość tych nieruchomości. Autor opinii sugeruje wydrukować lub przynajmniej zachować te strony z internetu (np. ogłoszenia o zamiarze sprzedaży mieszkania, czy innej nieruchomości).

c) „rzecz ruchoma” czy kolekcja (pkt IX druku - Składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10 000 złotych (w przypadku pojazdów mechanicznych należy podać markę, model i rok produkcji).

Kolekcja składa się z poszczególnych rzeczy ruchomych, np. kolekcja znaczków pocztowych. Pomimo że kolekcja tworzy pewną całość, każdy znaczek jest jednak odrębną rzeczą ruchomą. Jeżeli wartość żadnego pojedynczego znaczka w kolekcji nie przekracza 10.000 zł. piszemy „nie dotyczy”, nawet gdyby wartość całej kolekcji była o wiele większa. W druku jak i w ustawie pytają bowiem o „rzeczy ruchome” a nie o kolekcje.

d) zajęcie (aktywność jako źródło dochodu), - (pkt VIII druku). Chodzi o zajęcia inne od tych, które są wymienione w pkt II, III, IV, VI, VII.

W mojej opinii oprócz pracowniczego stosunku zatrudnienia może tu chodzić o działalność wykonywaną osobiście w rozumieniu art. 13 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym, o dochody z najmu lub dzierżawy, jeżeli nie są częścią działalności gospodarczej, a także o diety z tytułu bycia radnym. Bycie radnym jest bowiem pewnym zajęciem.

- e) dochód małżonka** – w oświadczeniu majątkowym nie wskazujemy wysokości dochodów małżonka.

Należy jednak zwrócić uwagę na pkt I (Zasoby pieniężne). Jeżeli w małżeństwie obowiązuje ustrój wspólności ustawowej (a to jest w Polsce regułą), pieniądze uzyskane przez małżonka tytułem wynagrodzenia wchodzi do wspólności i trzeba je wykazać jako majątek wspólny małżeński w pkt I.

- f) rzeczy ruchome jako składniki aktywów przedsiębiorstwa;** może się zdarzyć, że małżonek funkcjonariusza samorządowego prowadzi indywidualną działalność gospodarczą; w skład jego przedsiębiorstwa może wchodzić wiele rzeczy ruchomych o wartości przekraczającej 10.000 zł. (samochody, maszyny, wózki widłowe, ciągniki, prasy hydrauliczne itp.). Jeżeli w małżeństwie panuje ustrój wspólności majątkowej, wszystkie te rzeczy ruchome mogą być współwłasnością urzędnika samorządowego jak i przedsiębiorcy (jego małżonka). W konsekwencji pkt IX druku powinien cały ten spis inwentaryzacyjny zawierać. Przyznaję, że w przypadku funkcjonariusza samorządowego może to wyglądać cokolwiek dziwnie, nie widzę jednak innego rozwiązania.

- g) dopłaty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego (pkt II pkt 3)**

W pkt II.3 druku znajduje się pytanie o osiągnięty w roku ubiegłym przychód i dochód z gospodarstwa rolnego. Wydaje się, że dopłaty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego powinny być uwzględnione przy obliczeniu tego dochodu i przychodu. Są to bowiem strumienie pieniężne ściśle związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

- h) świadczenie 500 plus czy innego rodzaju zasiłki**

Świadczenie rodzinne 500 plus nie uwzględniamy przy wyliczeniu naszego dochodu i przychodu. Nie jest to bowiem ani dochód, ani przychód z jakiegokolwiek działalności zarobkowej. To jest świadczenie socjalne.

- i) renty i emerytury** – ich wysokości nie podajemy w oświadczeniu majątkowym. W oświadczeniu w pkt II, III, IV, VI, VII, VIII jesteśmy bowiem pytani o dochody (przychody) z tytułu różnych zajęć zarobkowych. Natomiast bycie emerytem czy rencistą to nie zajęcie; to jest stan, w którym dana osoba się znajduje.

- j) darowizny i spadki** – to nie są ani dochody, ani przychody. W żadnym razie nie piszemy o darowiznach i spadkach jako dochodach czy przychodach.

Natomiast to nie znaczy, że fakt otrzymania spadku czy darowizny w żaden sposób nie podlega odnotowaniu w oświadczeniu majątkowym. Jeżeli odziedziczyliśmy nieruchomość, to należy ją wymienić w pkt II. Jeżeli odziedziczyliśmy rzeczy ruchome o

wartości ponad 10.000 każda, należy je odnotować w pkt IX itd. Jeżeli darowano nam pieniądze lub odziedziczyliśmy pieniądze, należy te środki pieniężne odnotować w pkt I Druku.

IV. Korekta oświadczenia majątkowego (dopuszczalność, terminy, forma).

W ustawach samorządowych nie ma wyraźnie mowy o możliwości złożenia korekty oświadczenia majątkowego.

W art. 24 h ust. 3 usg (podobnie w ustawie o samorządzie powiatowym – art. 25c ust. 3 i ustawie o samorządzie województwa – art. 27c ust. 3) mowa jest jedynie o korekcie zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) :

„Oświadczenie majątkowe wraz z kopią swojego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) za rok poprzedni i jego korektą składają w dwóch egzemplarzach.”

Należy jednak przyjąć, że osoba składająca oświadczenie majątkowe może a nawet powinna złożyć niezwłocznie korektę tego oświadczenia, gdy uzmysłowi sobie, że popełniła jakieś błędy w tym oświadczeniu. Korektę tę powinna złożyć w tym samym trybie, jak same oświadczenie. Złożenie tej korekty może uchronić tę osobę od ewentualnej odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym.

Jak stanowi art. 24 h ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym, oświadczenia majątkowe są przechowywane przez lat 6. Pierwsza myśl jest więc taka, że do końca tego okresu przechowywane oświadczenie majątkowe można więc skorygować. Dla bezpieczeństwa sugeruję jednak złożenie tej korekty nawet po tym okresie, gdyż czyn z art. 233 kk (w zw. z art. 24 l u.s.g.) jest występkiem, którego karalność przedawnia się dopiero po 15 latach.

V. Wnioski

Na skutek niestaran ności lub zaniechań ustawodawcy oraz tworców druku oświadczenia majątkowego (a jest tych niedoskonałości naprawdę wiele), składanie oświadczeń majątkowych generuje szereg wątpliwości. W konsekwencji mogą być popełniane błędy. Najgorsze jest to, że związane są z tym ryzyka prawne dla osoby składającej oświadczenie majątkowe, w tym ryzyko odpowiedzialności karnej.

Celem niniejszej opinii było minimalizowanie tych ryzyk.

*Prawa autorskie © przysługują Rafałowi Szczepaniakowi
Autor niniejszego opracowania udziela zezwolenia
stowarzyszeniu WOKiSS
oraz wszystkim zrzeszonym w nim gminom
na korzystanie z tego opracowania na wszelkich polach eksploatacji*